

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Spojená škola Reformovanej kresťanskej cirkvi
4. Názov projektu	Rozvoj gramotností na Gymnáziu Mihálya Tompu Reformovanej kresťanskej cirkvi s vyučovacím jazykom maďarským
5. Kód projektu ITMS20141	312011W809
6. Názov pedagogického klubu	Čitateľská gramotnosť
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	PaedDr. Attila Sebők
8. Školský polrok	II. polrok 2021/2022
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	http://tmrg.sk/projekt-oplz/

10. Úvod

Stručná anotácia

Písomný výstup pedagogického klubu 'Čitateľská gramotnosť' je dokument vychádzajúci z potrieb a skúseností členov klubu. Členovia klubu sa zamerali na konkrétne formy a metódy zvýšenia motivácie a efektivity metód na čitateľskú gramotnosť. Členmi klubu sú vyučujúci nasledovných predmetov: maďarský jazyk a literatúra, slovenský jazyk, anglický jazyk, nemecký jazyk, dejepis, náboženstvo a geografia. Obsahom stretnutí klubu bola diskusia na tému motivácia žiakov v oblasti čítania, skúseností s implementáciou moderných metód na rôznych stupňoch a v rôznych predmetoch.

Kľúčové slová

obsahový a výkonový štandard, čitateľská gramotnosť, čitateľská kompetencia, práca s informáciami, získavanie informácií, metódy a formy, moderné vyučovanie, stratégie, motivácia, výmena skúseností, formy a metódy čitateľskej gramotnosti, IPOO, dramatizácia, úvodné cvičenie, PLAN, SQ3R, KWL, REAP, RAP, výstupný test

11. Zámer a približenie témy písomného výstupu

Zámerom týchto stretnutí bola výmena dobrej praxe, oboznámenie sa s novými metódami a diskusia o ich možnej implementácii do výchovno-vzdelávacieho procesu našej školy.

Odborná diskusia medzi členmi klubu o svojich skúsenostiach, získavanie nových poznatkov v jednotlivých predmetoch, možnosti posilnenia medzipredmetových vzťahov boli tiež neoddeliteľnou súčasťou práce pedagogického klubu.

Témy písomného výstupu:

- I. Vyhodnotenie plánu
- II. Popis témy/problém - Metódy v praxi
- III. Záverečné ustanovenia

I. Vyhodnotenie plánu

Plán práce a stretnutí pedagogického klubu bol naplnený.

II. Popis témy – metódy v praxi

V rámci písomného výstupu pedagogického klubu Čitateľská gramotnosť boli v 2. polroku šk. roku 2021/2022 činnosti klubu rozpracované nasledujúce témy a materiály:

➤ Úvodné cvičenie

Členovia klubu potvrdili používanie úvodných cvičení/evokácie ako nástroj na prípravu ďalšej témy vyučovacej hodiny, ako aj na zvýšenie motivácie žiakov. Zhodli sa, že niektoré uvedené metódy sú časovo nenáročné, niektoré vyžadujú obsiahnejšiu prípravu, ale v každom prípade je to potrebný krok pri generáciách Z, A. Pri príprave si musíme byť vedomí generačných črt, záujmov a možných tém napríklad pri sformulovaní tvrdení. Pri vyučovaní cudzích jazykov v skupinách berieme ohľad aj na všeobecnú úroveň skupiny. Evokácia sa využíva na všetkých predmetoch nášho klubu.

Táto metóda je vysoko hodnotená medzi členmi klubu, je to veľmi obľúbená a motivujúca metóda medzi žiakmi, ktorá má opodstatnenie na hodinách.

➤ IPOO

Študentov sme priamo viedli k tomu, aby si dokázali písať kvalitné poznámky. V nižších ročníkoch sme aj kontrolovali žiakov, či si dokážu robiť poznámky z toho, čo počujú na vyučovacích hodinách, a usmerňovali žiakov na svojich hodinách na vyselektovanie toho, čo budú rozprávať, čo je najdôležitejšie a na oporné body, ktorých by sa mali určite držať.

Pedagógovia dbali na to, aby si žiaci robili vlastné poznámky. Vlastné poznámky sú totiž cestou k úspechu pri vzdelávaní. Pripraviť si dobré poznámky je dôležitá zručnosť, ktorú študenti môžu využiť v mnohých situáciách aj neskôr, napríklad v práci. Každý si musí nájsť svoju metódu, ktorá bude pre neho najvhodnejšia, aby dokázal vyhodnotiť, čo je dôležité a čo si treba zapamätať, s čím bude ďalej pracovať a bude potrebovať aj do budúcnosti.

Pri odpovedi sme vyžadovali použitie modelu IPOO a kladli sme dôraz na využitie znalostí holistickým spôsobom: v rámci jedného tematického celku jedného predmetu, v rámci jedného predmetu a medzi predmetmi.

Túto metódu sme využívali skôr na jazykových hodinách, ako na literatúre, veľmi dobre sa využíva s odborným textom. U mladších žiakov sa používa s krátkymi textami, aby lepšie pochopili význam textu.

➤ Čitateľská stratégia PLAN

Členovia klubu sa dohodli, že na svojich hodinách budú aj naďalej pracovať so stratégiou PLAN. Je to dôležité hlavne z dôvodu, že čitateľský zážitok sa prehlbuje hlavne vtedy, keď o svojich dojmoch môže žiak rozprávať. Znalosti a s nimi súvisiace systémy návykov sa stávajú vedomosťami použiteľnými v každodennom živote len vtedy, ak sa integrujú do osobnosti žiaka. Pomocou tejto metódy žiak pracuje s hodnotením informácií, musí si uvedomiť hierarchiu textu, musí sa vedieť rozhodnúť o význame jednotlivých pojmov.

Po výmene skúseností s využívaním tejto stratégie na vyučovacích hodinách učitelia dospeli k záveru, že treba si dávať pozor na dĺžku učebných textov. Práca s dlhými textami je časovo veľmi náročná a žiaci nestihnú vyriešiť všetky úlohy v priebehu jednej vyučovacej hodiny.

➤ **Čitateľská stratégia SQ3R**

Pedagógovia si vymenili skúsenosti o metóde SQ3R. Keďže táto metóda je vhodná pre vizuálnych žiakov, viac im pomôže pri bádani a triedení informácií a súvislostí. Na druhej strane pomôže aj ostatným žiakom pochopiť a vizuálne vidieť súvislosti medzi pojmami, myšlienkami. Táto metóda sa osvedčila na rôznych hodinách najmä pri vedeckých, informatívnych textoch. Pedagógovia sa dohodli, že SQ3R má pozitívny vplyv na myslenie žiakov.

U menších žiakov táto metóda je dobrá pre žiakov uvedomiť si, čo je podstatné v texte (dáta, mená, miesto, príčina, dej, grafy, tabuľky, atď...) a aby sa naučili klásť jednoduché otázky. U starších žiakov podporuje spontánnosť, kladenie zložitejších otázok týkajúcich sa kontextu a poskytnie možnosť rozvíjať kritické myslenie. Na základe otázok pedagóg dostane dostatočnú informáciu o tom, či žiaci pochopili daný text a aj do akcej miery.

Z praxe je známe, že čitateľ pri čítaní používa len malé percento svojej pozornosti, ostatné percentá sú upútané inými vecami. Ak z času na čas musíme zmeniť tempo čítania, musíme odpovedať na otázky, treba rekonštruovať krátke pasáže textu, skoro úplne môžeme vylúčiť možnosť nepozornosti.

➤ **Čitateľská stratégia KWL**

Po výmene skúseností s využívaním tejto stratégie na vyučovacích hodinách učitelia dospeli k záveru, že táto stratégia je obľúbená medzi žiakmi. Podporuje aktívne učenie sa, taktiež kritické myslenie. Žiaci pomocou tejto metódy dokážu obnoviť doterajšie vedomosti o téme. Učiteľ vie zistiť ich záujem k téme. Práca s touto metódou je veľmi efektívna aj na online hodinách, pretože podporuje samostatnosť žiakov, svoje odpovede musia sformulovať sami. Zaradením tejto metódy do vyučovania sa zvyšuje aktívne učenie sa žiakov. Pozitívom využitia stratégie KWL je to, že učenie sa pre žiaka stáva zaujímavým. Na hodine žiak nie je pasívny, aktívne pracuje s textom, zbiera a triedi informácie, učí sa klásť otázky, vyhodnocuje svoje zistenia a na záver svoje riešenie musí aj prezentovať. Metóda je výbornou pomôckou na zistenie, či žiak porozumel textu.

➤ **Dramatizácia**

Tvorivá dramatika podľa členov klubu má širšie možnosti uplatnenia, ako len využívanie na rozvoj literárnych kompetencií žiakov. Práca s ukázkami pomocou dramatizácie umožní samostatnejší a slobodnejší prístup k textu, odhalí u žiakov ich verbálne a komunikačné zručnosti, slovnú zásobu a umožní žiakom kreatívne dotvárať text podľa vlastných predstáv alebo želaní, v prípade nespokojnosti znovu zahrať situáciu a nájsť lepšie riešenia. Prispieva aj k sociálnemu, aj individuálnemu rozvoju. Učí ich formulovať názory, argumentovať, vyjadriť a prežívať širokú škálu emócií, byť empatický, zvyšuje ich kreativitu a emocionálnu inteligenciu.

Učitelia považujú dramatizáciu za vhodnú metódu na využívanie aj v iných predmetoch. Dôležitou úlohou pri uplatnení dramatizácie je naučiť žiakov počúvať a čítať text s porozumením. Klásť žiakom otvorené otázky, motivovať a zapájať aj menej aktívnych žiakov do rozhovoru, dať im dostatočný čas na rozmyslenie odpovede, viesť ich k tolerancii a k prijatiu odlišných odpovedí, názorov je úlohou učiteľa, ako aj vytvoriť priestor na to, aby žiaci dedukovali z textu.

➤ **Čitateľská stratégia REAP**

Po výmene skúseností s využívaním tejto stratégie na vyučovacích hodinách učitelia dospeli k záveru, že metóda REAP je efektívna, pomáha rozvíjať metakognitívne myslenie. Z časového hľadiska príprava vhodných učebných materiálov nie je náročná. Členovia pedagogického klubu metódu využívajú na všetkých predmetoch. Učitelia sa podelili o svoje skúsenosti, nápady. Aplikácia metódy REAP vo vyučovacích predmetoch má prínos: pomáha sústrediť sa na text a vyhľadať hlavné myšlienky.

➤ **Čitateľská stratégia RAP**

Pre lepšie identifikovanie vlastného učebného štýlu a pre poznanie vlastných procesov myslenia je potrebné poznať viac čitateľských stratégií podporujúcich učenie sa žiaka. Je potrebné preto poskytnúť žiakom možnosť poznať a vyskúšať si viaceré a dať mu šancu nájsť najvhodnejšiu. Členovia klubu si osvojili príklady dobrej praxe z oblasti motivácie žiakov pri čítaní textov, ktoré využijú vo svojej výchovno-pedagogickej činnosti v rámci hodín slovenského jazyka a literatúry, maďarskej literatúry, anglického jazyka, nemeckého jazyka a na dejepisu

➤ **Výstupné testy**

V budúcnosti budeme naďalej aplikovať metódy globálneho vzdelávania, ktoré podporujú metakognitívne zručnosti žiakov. Naďalej budeme zameriavať na rozvoj kritického myslenia a čitateľskej gramotnosti digitálnych textov.

Členovia klubu budú naďalej rozvíjať svoje kompetencie v rozvoji diagnostických nástrojov metakognitívnych zručností a zdieľať ich medzi sebou, diagnostické nástroje metakognitívnych zručností,

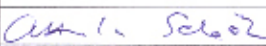
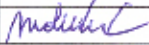
12. Záver:

Zhrnutie a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov

Pri jednotlivých metódach sme sa zaoberali s teoretickou časťou a tiež s dobrými príkladmi z praxe. Vďaka konštruktívnemu dialógu medzi pedagógmi každý člen klubu sa obohatil o poznatky, ktoré rozvíjajú nielen profesionálny rozmer ale aj humanitný prístup k učeniu, k žiakom. Pri práci s rôznymi metódami na rozvoj čitateľskej gramotnosti musíme si uvedomiť, že sa prelína niekoľko rovín: vzťah k čítaniu, doslovné porozumenie, vyvodzovanie a hodnotenie, reflektovanie, atď. Keď vyberáme vhodné stratégie, musíme byť ohľaduplní, a vyberať takú metódu, ktorá rozvíja rôzne roviny ako celok.

Dospeli sme k záveru, že nové metódy majú pozitívny vplyv aj na kritické myslenie žiakov a na analyzačné myslenie.

Členovia klubu sa jednoznačne zhodli na osožnosti používania vypracovaných metód čitateľskej gramotnosti. Odporúčame využívať metódy na vyučovacích hodinách na rozvíjanie ČG na každom stupni vzdelávania a pokračovať v dopĺňaní úloh do databázy, cvičení, príkladov a textov na rozvoj ČG s rozlíšením rôznych metód a foriem.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	PaedDr. Attila Sebők
12. Dátum	30.6.2022
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	Beáta Molnár
15. Dátum	
16. Podpis	30.6.2022